

HET OPENLUCHTMUSEUM OOTMARSUM IN HET KORT

Het boerenleven heeft sinds de 19de eeuw een grote ontwikkeling doorgemaakt. Om dit zichtbaar te maken namen de Oudheidkamer Twente, de gemeente Ootmarsum en de VVV Ootmarsum in 1927 het initiatief een museumboerderij te stichten aan de Vasserweg. Hier werd een Los Hoes herbouwd een boerderij waarin mensen en vee gezamenlijk in één grote open ruimte leefden. De boer kon vanuit zijn bedstede de koeien in de gaten houden. In de winter zorgden de koeien zelfs voor enige warmte in huis. Mensen konden tegen betaling in het bewoonde huis rondkijken. In 1963 werd, ter vervanging van het oude, aan de rand van Ootmarsum een vergelijkbaar – onbewoond – Los Hoes gebouwd. In de loop der jaren ontwikkelde deze museumboerderij zich tot een compleet openluchtmuseum met vele gebouwen en collecties. Het complex beslaat inmiddels een oppervlakte van 20.000 m², waarop 16 gebouwen staan, en trekt jaarlijks rond de 40.000 bezoekers.

"Het land van Heeren en Boeren"

Het beheer van het museum werd door de gemeente Ootmarsum in 1997 overgedragen aan een stichting. In hetzelfde jaar werd de collectie Engels van Beverforde verkregen van de toenmalige Overijsselse Landbouwmaatschappij. In 2001 ging het project "Heeren en Boeren" van start. Naast het boerenleven schetst het museum nu ook een beeld van de bestuurlijke verhoudingen in Twente. Voor Ootmarsum komen daarbij de Drost van Twente, de Hofmeier van de Bisschop van Utrecht en de Commandeur van de Ridderlijke Duitse Orde in beeld. Een expositie geeft een indruk van de functie en het leven van de hofmeiersfamilie Van Beverforde. Er is in het molenhuis een Commandeurskamer ingericht. In het Drostenhuis, dat sinds 2005 tot het museum behoort, woonde de laatste drost Hendrik Knijpinga Cramer. Na de restauratie is het ingericht als een 18de eeuws patriciërshuis. Verschillende evenementen en educatieve programma's zorgen ervoor dat het erfgoed in de belangstelling blijft staan van jong en oud.

De bouw van een Los Hoes

Het Los Hoes, het kernstuk van het museum, is gebouwd in de typisch Saksische stijl. Vroeger gebruikte men voor de bouw materialen die voorhanden waren. De fundering bestond uit grote veldkeien of Bentheimer zandsteen. Het geraamte werd opgebouwd uit eiken balken, die door een pengatconstructie verbonden werden. De gebinten konden eenvoudig uit elkaar gehaald worden. 'Los' betekent 'niet vast': de boerderij was verplaatsbaar. Tussen de balken werd een vlechtwerk van twijgen aangebracht dat stevig werd opgevuld met leem. Later metselde men bakstenen tussen de balken. Het dak rustte op de gebinten; de muren hebben geen dragende functie. Het bovenste deel van de gevels werd voorzien van eiken planken. Op de voorgevel prijkte steevast een gevelteken.

De groei van het museum

Diverse authentieke historische gebouwen zijn in de loop der jaren naar het openluchtmuseum verplaatst en ingericht zoals in vroegere tijden. Het gaat hierbij onder meer om een bakspieker, de Hofkamer (een burgerwoonhuis afkomstig van de Markt in Ootmarsum), de Eppinkschuur die lange jaren aan de Oostwal in de stad stond, een wagenschuur met landbouwwerktuigen, de voormalige smederij van Silderhuis, een werktuigschuur, een

schaapskooi, een kleinveeschuur, het boerderijtje *De Heinenboer* en het "Klöpkeshoes". Het molenhuisje is het laatste restant van een van de watermolens van de Commanderie en het latere 'Huis Ootmarsum'. Hier is in 2016 een omloop van de Molenbeek aangelegd en een authentiek molenrad aangebracht. Samen met het koetshuis, de oogstschuur, de wagenschuur de bijenstal, de pauwenren en de kapberg geven ze een beeld van de ontwikkeling van de landbouw. Verschillende ambachten worden in beeld gebracht: het spinnen, weven, houtbewerken, maken van klompen en gereedschap, het smeden van ijzer en het bakken van brood in de "bakspieker". In het boerderijtje is te zien hoe een boerengezin leefde in het begin van de 20ste eeuw. De mechanisatie van het boerenbedrijf in de 20ste eeuw zorgde ervoor dat veel handwerk verdween en dienstmeiden en knechten geen werk meer vonden op de boerderij en het paard werd verdrongen door de tractor.

Sinds 2017 is de entree van het museum gevestigd aan het Commanderieplein waar ook het restaurant en Brouwerij Othmar zijn ondergebracht. Het poortgebouw, waar ook de museumwinkel is ondergebracht, is de toegang tot het museumpark. De omgeving van het museum is aangepast door een uitbreiding van de parkeervoorziening 'Stadsweide' en een parkgebied dat gevormd wordt door de vijvers van de voormalige Commanderie en de Molenbeek die het water vanaf de beekdalen van de Kuiperberg vervoert.

www.openluchtmuseumootmarsum.nl